

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग
Maharashtra Public Service Commission

मुख्य कार्यालय : ५^{१/२}, ७ व ८ वा मजला, कुपरेज टेलिफोन निगम इमारत, महर्षि कर्वे मार्ग, कुपरेज, मुंबई ४०००२१ दूरध्वनी-२२७९५९०० फॉक्स: २२८८०५२४
फोर्ट कार्यालय : बैंक ऑफ इंडिया इमारत, ३ रा माळा, फोर्ट, मुंबई ४००००९ दूरध्वनी : २२६७०२९०/१४८/२४८, २२९०२२२२. फॉक्स : २२६७३९९५

ई-मेल – sec.mpsc@maharashtra.gov.in वेबसाईट - www.mpsc.gov.in, https://mahamps.mahaonline.gov.in

महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित, गट-ब पूर्व परीक्षा - २०१९

क्रमांक : एडीकी ३१११/सीआर-८०/२०१८/तीन

जाहिरात क्रमांक : ०१/२०१९

शासनाच्या विविध विभागांतर्फून खालील संवर्गातील एकूण ५५५ पदांच्या भरतीकरीता महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत **महाराष्ट्र दुय्यम सेवा अराजपत्रित, गट-ब संयुक्त पूर्व परीक्षा - २०१९, रविवार, दिनांक २४ मार्च, २०१९ रोजी महाराष्ट्रातील ३७ जिल्हाकेंद्रांवर घेण्यात येईल :-**

१.१ सामान्य प्रशासन विभाग :-

सहायक कक्ष अधिकारी, गट-ब (अराजपत्रित) (एकूण २३+१#=२४ पदे)

प्रवर्ग	अ.जा.	अ.ज.	वि.जा. (अ)	भ.ज. (ब)	भ.ज. (क)	भ.ज. (ड)	इ.मा.व.	वि.मा.प्र.	सा. व शे. मागासवर्ग	एकूण मागासवर्गीय	खुला	एकूण पदे
पदसंख्या	५	२	१	--	१	--	१	--	४	१४	९+१#	२४

रिक्त जागांचे प्रवर्गानिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-

सर्वसाधारण	३	१	१	--	१	--	१	--	३	१०	७	१७
महिला	२	१	--	--	--	--	--	--	१	४	३	७

१.२ वित्त विभाग :-

राज्य कर निरीक्षक, गट-ब (अराजपत्रित) (एकूण ३५ पदे)

पदसंख्या	७*+१	३*	१	--	१*	१	४	१	६	२५	१०	३५
----------	------	----	---	----	----	---	---	---	---	----	----	----

रिक्त जागांचे प्रवर्गानिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-

सर्वसाधारण	६	२	१	--	१	१	३	१	४	१९	७	२६
महिला	२	१	--	--	--	--	१	--	२	६	३	९

दिव्यांग एकूण पदे ३ - (१) चलनवलन विषयक विकलांगता किंवा मैदूचा अर्धांगवायू-१ (२) श्रवण शक्तीतील दोष-१ (३) अंधत्व किंवा क्षीणदृष्टी-१

१.३ गृह विभाग :-

पोलीस उप निरीक्षक, गट-ब (अराजपत्रित) (एकूण ४९६ पदे)

पदसंख्या	६५+३*	३५+३*	१५+२*	१२	१७+१*	१०	९४	१०	७९	३४६	१५०	४९६
----------	-------	-------	-------	----	-------	----	----	----	----	-----	-----	-----

रिक्त जागांचे प्रवर्गानिहाय सामाजिक/समांतर आरक्षणाचे विवरणपत्र खालीलप्रमाणे आहे :-

सर्वसाधारण	४५	२५	११	७	१२	६	६१	६	५१	२२४	९७	३२१
महिला	२०	११	५	४	५	३	२८	३	२४	१०३	४५	१४८
खेळाडू	३	२	१	१	१	१	५	१	४	१९	६	२५
अनाथ	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	२	२

* अनुशोधाची पदे # महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाच्या कायालयातील पद

२. प्रस्तुत जाहिरातीमध्ये विहित केलेल्या अटीची पुरता करणा-या उमेदवारांकडून आयोगाच्या ऑनलाईन अर्ज प्रणालीद्वारे ऑनलाईन पघळतीने अज मागविण्यात येत आहेत.

३. संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या निकालाआधारे वेगवेगळ्या संवर्गाच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशसाठी पात्र ठरलेल्या उमेदवारांकरीता स्वतंत्र मुख्य परीक्षा खालील दिनांकास किंवा त्यांनंतर आयोजित होण्याची शक्यता आहे :-

अ.क्र.	परीक्षा	वार व दिनांक
	महाराष्ट्र दुय्यम सेवा मुख्य परीक्षा - २०१९ संयुक्त पेपर क्रमांक १	रविवार, दिनांक २८ जुलै, २०१९
१	महाराष्ट्र दुय्यम सेवा मुख्य परीक्षा - २०१९ पेपर क्रमांक २ पोलीस उप निरीक्षक	रविवार, दिनांक ४ ऑगस्ट, २०१९
२	महाराष्ट्र दुय्यम सेवा मुख्य परीक्षा - २०१९ पेपर क्रमांक २ राज्य कर निरीक्षक	रविवार, दिनांक ११ ऑगस्ट, २०१९
३	महाराष्ट्र दुय्यम सेवा मुख्य परीक्षा - २०१९ पेपर क्रमांक २ सहायक कक्ष अधिकारी	रविवार दिनांक २५ ऑगस्ट, २०१९

४. वर नमूद तीन संवर्गासाठी आयोजित महाराष्ट्र दुय्यम सेवा मुख्य परीक्षेचा पेपर क्रमांक १ हा सार्वांग राहील. तसेच सदर पेपरची परीक्षा एकाच दिवशी एकत्र घेण्यात येईल. मुख्य परीक्षेचा पेपर क्रमांक २ मात्र संबोधत संवर्गाची/पदाची कर्तव्ये व जबाबदा-या आणि अभ्यासक्रम लक्षात घेवून स्वतंत्र असेल.

५. पदसंख्या व आरक्षणासंदर्भात सर्वसाधारण तरतुदी :-

- ५.१ वर नमूद केलेल्या संवर्गातील पदसंख्या व आरक्षणामध्ये शासनाच्या संबंधित विभागांच्या सूचनेनुसार बदल होण्याची शक्यता आहे. पदसंख्या व आरक्षणात बदल झाल्यास त्याचा समावेश मुख्य परीक्षेच्या अधिसूचनेमध्ये करण्यात येईल.
- ५.२ पूर्व परीक्षेच्या निकाल अंतिम करपर्यंतच्या कालावधीपर्यंत शासनाकडून सुधारित/अतिरिक्त मागणीपत्राद्वारे प्राप्त होणारी सर्व पदे पूर्व परीक्षेच्या निकालासाठी विचारात घेण्यात येतील व अशा सुधारित/अतिरिक्त मागणीपत्रांचा तपशील मुख्य परीक्षेच्या अधिसूचनेद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल.
- ५.३ प्रस्तुत जाहिरातीमध्ये नमूद संवर्गामध्ये काही मागास प्रवर्ग व समांतर आरक्षणाची पदे (महिला, दिव्यांग व्यक्ती, खेळाडू) उपलब्ध नाहीत. तथापि, जाहिरात प्रसिद्ध झाल्यानंतर व पूर्व परीक्षेच्या निकालापर्यंत नव्याने प्राप्त होणा-या मागणीपत्रांमध्ये जाहिरातीत नमूद न केलेल्या मागास प्रवर्ग व समांतर आरक्षणाची पदे उपलब्ध होण्याची तसेच विद्यमान पदसंख्येमध्ये बदल/वाढ होण्याची शक्यता आहे. सदर बदललेली पदसंख्या/अतिरिक्त मागणीद्वारे प्राप्त संवर्गातील पदे पूर्व परीक्षेच्या निकाल अंतिम करताना विचारात घेतली जाईल. यास्तव पूर्व परीक्षेच्या जाहिरातीमध्ये पद आरक्षित नसल्यामुळे अथवा पदसंख्या कमी असल्यामुळे पूर्व परीक्षेसाठी अर्ज सादर केला नसल्याची व त्यामुळे निवडीची संधी वाया गेल्याबाबतची तक्रार नंतर कोणत्याही टप्पावर विचारात घेतली जाणार नाही.
- ५.४ महिला व खेळाडूसाठी असलेले समांतर आरक्षण हे कपीकृत (Compartmentalised) आहे.
- ५.५ समांतर आरक्षणाबाबत शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक एसआरकी-१०१२/प्र.क्र.१६/१२/१६-अ, दिनांक १३ ऑगस्ट, २०१४ तसेच शासन शुद्धीपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक संकीर्ण-११८/प्र.क्र.३०/१६-अ, दिनांक १९ डिसेंबर, २०१८ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.
- ५.६ महिला व खेळाडूसाठी आरक्षणहे शासनानेयासंदर्भात्वेळोवेळीनिर्गमितकेलेल्याआदेशानुसाराहील
- ५.७ महिलासाठी आरक्षित पदांकरित दावा करणा-या उमेदवारांनी महिला आरक्षणाचा लाभ घ्यावयाचा असल्यास त्यांनी अर्जमध्ये न चुकता महाराष्ट्राचे अधिवासी (Domiciled) असल्याबाबत तसेच नॅन क्रीमीले अर मध्ये मोडत असल्याबाबत (अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वगळून) स्पष्टपणे दावा करणे आवश्यक आहे.
- ५.८ विमुक्त जाती (अ), भटक्या जमाती. (ब), भटक्या जमाती (क) व भटक्या जमाती (ड) प्रवर्गासाठी आरक्षित असलेली पदे आंतरपरिवर्तनीय असून आरक्षित पदासाठी संबंधित प्रवर्गातील योग्य व पात्र उमेदवार उपलब्ध न झाल्यास अद्यावत शासन धोरणाप्रमाणे उपलब्ध प्रवर्गाच्या उमेदवाराचा विचार गुणवत्तेच्या आधारावर करण्यात येईल.
- ५.९ सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील (एसईबीसी) वर्गातील उमेदवारांकरीता शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:सीबीसी-१०/२०१८/प्र.क्र.१३०/मावक, दिनांक ७ डिसेंबर, २०१८ अन्वये विहित करण्यात आलेले जातीचे प्रमाणपत्र, कागदपत्र पडताळणीच्या वेळी सादर करणे आवश्यक राहील. तसेच, शासन निर्णय सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक:सीबीसी-१०/२०१३/प्र.क्र.३५/मावक, दिनांक १५ जुलै, २०१४ अन्वये शैक्षणिक व सामाजिकदृष्ट्या मागासवर्गाकरीता (ईएसईबीसी) देण्यात आलेली जात प्रमाणपत्रे सामाजिक व शैक्षणिकदृष्ट्या मागासवर्गातील (एसईबीसी) वर्गातील आरक्षणाकरीता ग्राह्य धरण्यात येतील.
- ५.१० शासन निर्णय, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, क्रमांक: राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १ जुलै, २०१६ तसेच शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक:राक्रीधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२, दिनांक १८ ऑगस्ट, २०१६ आणि तदनंतर शासनाने यासंदर्भात वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार, प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षण तसेच वयोमर्यादेतील सवलतीसंदर्भात कार्यवाही करण्यात येईल.
- ५.११ प्राविण्य पात्र खेळाडू आरक्षणाचा दावा करणा-या उमेदवारांच्या बाबतीत क्रीडा विषयक विहित अर्हता धारण करीत असल्याबाबत सक्षम प्राधिका-याने प्रमाणित केलेले क्रीडा प्रमाणपत्र तसेच त्यांची क्रीडा विषयक प्रमाणपत्रे योग्य दर्जाची असल्याबाबत व तो खेळाडू उमेदवार खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरीता पात्र ठरतो, याविषयीच्या क्रीडा पडताळणीबाबतचा संबंधित विभागीय उपसंचालकांचा अहवाल पूर्व परीक्षेचा अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचा अथवा तत्पूर्वीचा असणे आवश्यक आहे.
- ५.१२ क्रीडा प्रमाणपत्र योग्य असल्याबाबत व खेळाडू कोणत्या संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावरील निवडीकरीता पात्र ठरतो याविषयी पूर्व परीक्षेस अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकाचे अथवा तत्पूर्वीच्या दिनांकाचे सक्षम प्राधिका-याने प्रदान केलेले क्रीडा पडताळणीबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले तरच उमेदवारांचा संबंधित संवर्गातील खेळाडूसाठी आरक्षित पदावर शिफारशी/नियुक्तीकरीता विचार करण्यात येईल.
- ५.१३ संचालक, क्रीडा व युवक सेवा संचालनालाय किंवा सक्षम प्राधिका-याकडे प्रमाणपत्रे सादर करताना पात्र खेळाडू उमेदवाराने प्राविण्य प्राप्त खेळाडू आरक्षणासाठी त्यांना पात्र ठरवणारी आपली खेळाडू विषयक सर्व प्रमाणपत्रे एकाच वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.
- ५.१४ शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक : कअस १३१५/प्र.क्र.१२०/१४-ब, दिनांक १६ एप्रिल, २०१६ तसेच शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक संकीर्ण १०१२/प्र.क्र.२१३/वि.प्र. - ४, दिनांक ११ मार्च, २०१६ नुसार अंथत्व किंवा क्षीणदृष्टी, श्रवणशक्तीतील दोष व चलनवलन विषयक विकलांगता किंवा मेंदूचा अर्धांगवायू या प्रकारच्या पात्रतेचे निकष धारण करणारे दिव्यांग उमेदवार गुणवत्तेनुसार सहायक कक्ष अधिकारी व राज्य कर निरीक्षक पदाकरीता शिफारशीसाठी पात्र असतील.
- ५.१५ शासन अधिसूचना, गृह विभाग क्रमांक उसप्रे-०३९८/सीआर-४५७/भाग-२/पोल-५ अ, दिनांक १५ ऑक्टोबर, २००३ नुसार विकलांग उमेदवार पोलीस उपनिरीक्षक पदाकरीता पात्र नाहीत.
- ५.१६ दिव्यांग व्यक्तीसाठी असलेली पदे भरावयाच्या एकूण पदसंघेपैकी असतील.
- ५.१७ दिव्यांग व्यक्तीसाठी आरक्षित पदावर शिफारस करताना उमेदवार कोणत्या सामाजिक प्रवर्गातील आहे, याचा विचार न करता दिव्यांग गुणवत्ता क्रमांकानुसार त्यांची शिफारस करण्यात येईल.
- ५.१८ दिव्यांग व्यक्तीसाठी आरक्षित पदावर शिफारस करताना उमेदवार कोणत्या सामाजिक प्रवर्गातील आहे, याचा विचार न करता दिव्यांग गुणवत्ता क्रमांकानुसार त्यांची शिफारस करण्यात येईल.
- ५.१९ दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ नुसार दिव्यांग व्यक्तीकरीता सुधारित आरक्षण लागू होण्याची शक्यता आहे.
- ५.२० दिव्यांग व्यक्तीसाठी असलेल्या वयोमर्यादेचा अथवा इतर कोणत्याही प्रकारचा फायदा घेऊ इच्छिणा-या उमेदवारांनी शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, क्रमांक अप्रकि-२०१८/प्र.क्र.४६/आरोग्य-६, दिनांक १४ सप्टेंबर, २०१८ मधील आदेशानुसार केंद्र शासनाच्या www.swavlambancard.gov.in या संगणकीय प्रणालीद्वारे वितरित करण्यात आलेले नवीन नमुन्यातील दिव्यांगत्वाचे प्रमाणपत्र पडताळणीच्या वेळी सादर करणे अनिवार्य आहे.
- ५.२१ अनाथ व्यक्तीचे आरक्षण शासन निर्णय, महिला व बालविकास विभाग, क्रमांक : अमुजा-२०११/प्र.क्र.२१२/का-३, दिनांक २ एप्रिल, २०१८ तसेच यासंदर्भात शासनाकडून वेळोवेळी जारी करण्यात येणा-या आदेशानुसार राहील.

५.२२ मा.उच्च न्यायालय, मुंबई येथे दाखल झालेल्या रिट पिटीशन क्रमांक २०५३/२०१४ तसेच, जनहित याचिका क्रमांक १७५/२०१८ प्रकरणी होणा-या अंतिम निर्णयाच्या अधीन राहून पदभरतीची कार्यवाही करण्यात येईल.

५.२३ परीक्षेच्या कोणत्याही टप्प्यावर, मागासवर्गीयासाठी विहित केलेली वयोमर्यादा तसेच इतर पात्रात विषयक अटी/निकषांसंदर्भात कोणतीही सूट/सबलत घेतली असल्यास अशा उमेदवारांचा अराखीव (खुला) सर्वसाधारण पदावर शिफारशीकरीता विचार करण्यात येणार नाही.

५.२४ अराखीव (खुला) उमेदवारांकरीता विहित केलेल्या वयोमर्यादा तसेच इतर पात्रात विषयक निकषांसंदर्भातील अटीची पुर्तता करणा-या सर्व उमेदवारांचा (मागासवर्गीय उमेदवारांसह) अराखीव (खुला) सर्वसाधारण पदावरील शिफारशीकरीता विचार होत असल्याने, सर्व आरक्षित प्रवर्गांसंदर्भातील माहिती अचूकपणे नमूद करणे बंधनकारक आहे.

५.२५ राज्य कर निरीक्षक व पोलीस उपनिरीक्षक संवर्गातील भरतीकरीता "महाराष्ट्र शासकीय गट-अ व गट-ब (राजपत्रित व अराजपत्रित) पदांवर सरळसेवेने व पदोन्तीने नियुक्तीसाठी महसुली विभाग वाटप नियम, २०१५" तसेच तदनंतर यासंदर्भात शासनाने बेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदशानुसार कार्यवाही करण्यात येईल.

६. दिव्यांग उमेदवार :- लेखनिक व अनुग्रह कालावधीबाबत

६.१ फक्त दृष्टीहीन, अल्पदृष्टी, अस्थिव्यंग, सरेब्रल पाल्सी आणि डिस्लेक्सियाने बाधित व किमान ४०% कायमस्वरूपी दिव्यांगात्व असलेल्या पात्र उमेदवारांना, ते लिहिण्यासाठी सक्षम नसल्यास, परीक्षा प्रयोजनार्थ गुणवत्तेनुसार आयोगाच्या पूर्व परवानगीने लेखनिकाची मदत घेता येईल व आयोगाच्या पूर्व परवानगीने अनुग्रह कालावधी (Compensatory Time) अनुज्ञे राहील.

६.२ प्रत्यक्ष परीक्षेच्यावेळी उत्तरे लिहिण्यासाठी सक्षम नसलेल्या, पात्र दिव्यांग उमेदवारांना, लेखनिकाची मदत आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची आवश्यकता असल्यास संबंधित उमेदवाराने ऑनलाईन पद्धतीने आयोगास अर्ज सादर केल्याच्या दिनांकापासून सात (७) दिवसाच्या आत आवश्यक प्रमाणपत्र/कागदपत्रांसह विहित नमुन्यामध्ये आयोगाकडे लेखी विनंती करून पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक आहे.

६.३ लेखनिकाची व्यवस्था उमेदवारांकडून स्वतः: केली जाणार आहे की आयोगाच्या कार्यालयामार्फत लेखनिकाची व्यवस्था करावी लागणार आहे, याचा स्पष्ट उल्लेख जाहिरातीस अनुसरून ऑनलाईन पद्धतीने केलेल्या अर्जामध्ये असल्यासच विहित नमुन्याद्वारे प्राप्त लेखी विनंतीचा विचार केला जाईल.

६.४ अर्जामध्ये मागाणी केली नसल्यास तसेच आयोगाची विहित पद्धतीने पूर्व परवानगी घेतली नसल्यास एनवेळी लेखनिकाची मदत घेता येणार नाही अथवा अनुग्रह कालावधी अनुज्ञे असणार नाही.

६.५ परीक्षेकरीता लेखनिकाची मदत आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीची परवानगी दिलेल्या पात्र उमेदवारांची यादी आयोगाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात येईल. तसेच लेखनिकाची मदत आणि/अथवा अनुग्रह कालावधीच्या परवानगीबाबत संबंधित उमेदवाराला आयोगाकडील नोंदणीकृत ई-मेलवर कठविण्यात येईल.

६.६ दिव्यांग व्यक्तींना लेखनिक पुराविण्याबाबत व अनुग्रह कालावधी अनुज्ञे ठरविण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना, विविध अर्जांचे नमुने, विशेष सूचना, संबंधित शासन आदेश इत्यादी बाबी आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावरील "विकलांग (दिव्यांग) व्यक्ती" या सदरामध्ये उपलब्ध करून देण्यात आल्या आहेत, त्यांचे उमेदवारांनी काठीजपूर्वक अवलोकन करावे.

७. वेतनश्रेणी :- (१) रुपये ९,३००-३४,८०० (ग्रेड पे- ४,३००) अधिक नियमानुसार भत्ते.

(२) वेतनश्रेणीमध्ये शासनाच्या धोरणानुसार बदल होण्याची शक्यता आहे.

८. पात्रता :-

८.१ भारतीय नागरिकत्व

८.२ वयोमर्यादा :-

अ. क्र.	संवर्ग	वयोमर्यादा गणण्याचा दिनांक	वय								दिव्यांग उमेदवार	अनाथ		
			किमान अमागास / मागासवर्गीय	कमाल		प्राविण्य प्राप्त खेळाढू		माजी सैनिक, आणिबाणी व अल्पसेवा राजादिष्ट अधिकारी						
				अमागास	मागासवर्गीय	अमागास	मागासवर्गीय	अमागास	मागासवर्गीय					
१	सहायक कक्ष अधिकारी	१ मे, २०१९	१८	३८	४३	४३	४३	४३	४३	४३	वयाच्या ४५ वर्षांपर्यंत	३८		
२	राज्य कर निरीक्षक	१ एप्रिल, २०१९	१८	३८	४३	४३	४३	४३	४३	४३	वयाच्या ४५ वर्षांपर्यंत	३८		
३	पोलीस उप निरीक्षक	१ मे, २०१९	१९	३१	३४	३६	३६	३६	३६	३६	अपात्र	३१		

८.३ विहित वयोमर्यादा इतर कोणत्याही बाबतीत शिथिल केली जाणार नाही.

८.४ शौक्षणिक अर्हता :-

८.४.१ सार्वाधिक विद्यापीठाची पदवी किंवा तिच्याशी समतुल्य असणारी शासनाने घोषित केलेली इतर कोणतीही तत्सम अर्हता.

८.४.२ पदवी परीक्षेस बसलेले उमेदवार प्रस्तुत संयुक्त पूर्व परीक्षेस तात्पुरते पात्र असतील. परंतु संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या निकालाआधारे संबंधित संवर्गाकरीता घेण्यात येण्या या मुळ्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरणा-या उमेदवारांनी संबंधित संवर्गाच्या मुळ्य परीक्षेकरीता अर्ज स्वीकारण्यासाठी विहित केलेल्या अंतिम दिनांकापर्यंत पदवी परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील.

८.४.३ अंतर्वासिता (Internship) किंवा कार्यशाळेतील कामाचा अनुभव आवश्यक असेल अशा पदवीधारकाने ही अट मुळ्य परीक्षेचे अर्ज स्वीकारण्याच्या विहित अंतिम दिनांकापर्यंत पूर्ण केली असली पाहीजे.

८.४.४ मराठी भाषेचे ज्ञान आवश्यक.

८.४.५ पोलीस उपनिरीक्षक पदासाठी विकल्प नमूद करणा-या उमेदवारांकडे उपरोक्त अर्हतेसोबत खालीलप्रमाणे किमान शारीरिक अर्हता असणे आवश्यक आहे :-

पुरुष	महिला
(१) उंची - १६५ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)	उंची - १५७ सें.मी. (अनवाणी) (कमीत कमी)
(२) छाती - न फुगविता ७९ सें.मी.	फुगविण्याची क्षमता किमान ५ सें.मी. आवश्यक

८.४.६ पोलीस उपनिरीक्षक पदावरील नियुक्तीकरीता शिफारस झालेल्या उमेदवारांची शारीरिक मोजमापे नियुक्ती करण्यापूर्वी शासनामाफत सक्षम प्राधिका-याकडून तपासून घेण्यात येतील. वरीलप्रमाणे विहित शारीरिक पात्रता नसल्यास संबंधित उमेदवार नियुक्तीसाठी अपात्र ठरेल.

९. सेवाप्रवेशोत्तर शर्ती :-

९.१ नियुक्त झालेल्या व्यक्तीस खालील परीक्षा उत्तीर्ण होणे आवश्यक राहील :-

९.१.१ जेथे प्रचलित नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा विहित केली असेल अथवा आवश्यक असेल तेथे त्यासंबंधी केलेल्या नियमानुसार विभागीय/व्यावसायिक परीक्षा

९.१.२ हिंदी आणि मराठी भाषा परीक्षेसंबंधी केलेल्या नियमानुसार जर ती व्यक्ती अगोदर परीक्षा उत्तीर्ण झाली नसेल किंवा तिला उत्तीर्ण होण्यापासून सृष्ट मिळाली नसेल तर ती परीक्षा

९.१.३ महाराष्ट्र शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक हाताळणीबाबतची प्रमाणपत्र परीक्षा

१०. परीक्षेचे टप्पे -

१०.१ प्रस्तुत भरती प्रक्रिया खालील टप्प्यामध्ये राबविण्यात येईल :-

अ.क्र.	संवर्ग	टप्पे	संयुक्त पूर्व परीक्षेचे गुण	मुख्य परीक्षेचे गुण	शारीरिक चाचणीचे गुण	मुलाखतीचे गुण
१	सहायक कक्ष अधिकारी	संयुक्त पूर्व परीक्षा व स्वतंत्र मुख्य परीक्षा			--	--
२	राज्य कर निरीक्षक			२००	१००	
३	पोलीस उप निरीक्षक	संयुक्त पूर्व परीक्षा, स्वतंत्र मुख्य परीक्षा, शारीरिक चाचणी व मुलाखत	१००	२००	१००	४०

१०.२ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या जाहिरातीस अनुसूलन अर्ज करणा-या उमेदवारांना, ते वरीलपैकी एक, दोन किंवा तीनही संवर्गासाठी बसू इच्छितात किंवा कसे याबाबत विकल्प (Option) द्यावा लागेल.

१०.३ संबंधित संवर्गाकरीता उमेदवाराने दिलेला/ले विकल्प हा/हे संबंधीत संवर्ग भरतीकरीता अर्ज समजण्यात येईल/येतील.

१०.४ संयुक्त पूर्व परीक्षेस अर्ज करताना दिलेला विकल्प तसेच, भरावयाच्या पदसंख्येच्या आधारे, संबंधित संवर्गाच्या मुख्य परीक्षेसाठी पात्र करावयाच्या उमेदवारांची संख्या निश्चित करून, सामाईक पूर्व परीक्षेच्या आधारे तीनही संवर्गाकरीता पूर्व परीक्षेचा स्वतंत्र निकाल जाहीर करण्यात येईल.

१०.५ संयुक्त पूर्व परीक्षेच्या निकालाच्या आधारे संबंधित संवर्गाकरीता घेण्यात येणा-या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशासाठी पात्र ठरणा-या उमेदवारांची संबंधित संवर्गाच्या परीक्षा योजना व अभ्यासक्रमाच्या आधारे स्वतंत्र मुख्य परीक्षा घेण्यात येईल. संबंधित संवर्गाच्या मुख्य परीक्षेच्या प्रवेशाकरीता पात्र ठरलेल्या उमेदवारांनी प्रत्येक संवर्गाकरीता मुख्य परीक्षेसाठी स्वतंत्र अर्ज करणे आवश्यक राहील.

१०.६ मुख्य परीक्षेमध्ये प्राप्त गुणांच्या आधारे संबंधित संवर्गाच्या परीक्षा योजनेनुसार, निवड प्रक्रिया पूर्ण करण्यात येईल. पूर्व परीक्षा केवळ मुख्य परीक्षेसाठी उमेदवारांची संख्या मर्यादित करण्यासाठी घेतली जात असल्याने पूर्व परीक्षेतील गुण निवडीसाठी विचारात घेतले जाणार नाहीत.

१०.७ पोलीस उप निरीक्षक संवर्गाकरीता शारीरिक चाचणीच्या निकालाच्या आधारे मुलाखतीसाठी बोलविण्यात येईल.

१०.८ मुलाखत अथवा कागदपत्रे पडताळणीसाठी आमंत्रित केल्यानंतर पात्रतेसंदर्भातील सर्व आवश्यक मूळ प्रमाणपत्रे सादर करणे आवश्यक आहे. पात्रतेसंदर्भातील सर्व मूळ प्रमाणपत्रे मुलाखतीच्या अथवा प्रमाणपत्र पडताळणीच्यावेळी सादर न केल्यास मुलाखत घेतली जाणार नाही. तसेच, शिफारस/नियुक्तीसाठी विचार करण्यात येणार नाही.

११. शुल्क रुपये : ११.१ :- अमागास - ३७४/- ११.२ :- मागासवर्गांय - २७४/-

१२. अर्ज करण्याची पद्धत :-

१२.१ प्रस्तुत परीक्षेसाठी अर्ज फक्त ऑनलाईन पद्धतीने स्वीकारण्यात येतील.

१२.२ पात्र उमेदवाराला वेब-आधारित (Web-based) ऑनलाईन अर्ज <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> या संकेतस्थळाद्वारे **दिनांक ९ जानेवारी, २०१९ ते २९ जानेवारी, २०१९** या कालावधीतच सादर करणे आवश्यक राहील.

१२.३ ऑनलाईन पद्धतीने अर्ज सादर करण्याच्या सविस्तर सूचना आयोगाच्या <https://mahampsc.mahaonline.gov.in> तसेच www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत.

१२.४ आयोगास अर्ज सादर करताना माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्रावर असलेल्या नावाप्रमाणेच नोंदणी करणे व आयोगास अर्ज सादर करणे आवश्यक आहे. अन्यथा आयोगाच्या सूचनांचे उल्लंघन समजून कारवाई करण्यात येईल.

१२.५ आयोगास चुकीची माहिती सादर करणा-या उमेदवारास सदर परीक्षेसाठी व यापुढील सर्व निवडीकरिता अपात्र ठरविण्यात येईल.

१२.६ आयोगास अर्ज सादर केल्यानंतर विहित मुदतीत परीक्षा शुल्क भरल्याशिवाय अर्ज विचारात घेतला जाणार नाही.

१२.७ परीक्षा शुल्काचा भरणा करण्याकरिता उमेदवारांनो खाली नमूद केलेल्या पद्धतीचा अवलंब करावा :-

१२.७.१ शुल्क भरण्याकरिता मुख्य पृष्ठाच्या डाव्या भागावरील 'माझे खाते' या लिंक वर क्लिक करावे.

१२.७.२ 'माझे खाते' या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर 'माझे अप्लिकेशन' सदरातील 'स्पर्धात्मक परीक्षा'या लिंक वर क्लिक करावे.

१२.७.३ 'स्पर्धात्मक परीक्षा' या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर अर्ज केलेल्या पदांची यादी शुल्क भरल्याच्या / न भरल्याच्या नोंदीसह दिसेल. 'Unpaid' लिहिलेल्या पद/परीक्षेसमार 'Pay Now' अशी लिंक उपलब्ध असेल.

१२.७.४ 'Pay Now' या लिंक वर क्लिक केल्यानंतर तीन पर्याय उपलब्ध होतील. (अ) ऑनलाईन पेमेंट (ब) नागरी सुविधा केंद्र (क) चलनाद्वारे

१२.७.५ क्रेडिट कार्ड, डेबिट कार्ड अथवा नेटबैंकिंगच्या सहाय्याने ऑनलाईन परीक्षा शुल्क अदा करता येईल.

१२.७.६ नागरी सुविधा केंद्र हा पर्याय निवडल्यास, उपलब्ध होणा-या पावतीची प्रत घेऊन नागरी सुविधा केंद्र अथवा संग्राम केंद्रात जाऊन शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो. सदर कार्यावाही अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वी पूर्ण करणे आवश्यक राहील.

१२.७.७ चलनाद्वारे परीक्षाशुल्क भरण्याचा पर्याय निवडल्यास, उपलब्ध होणा-या चलनाची प्रत घेऊन भारतीय स्टेट बँकेच्या कोणत्याही शाखेत, बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत शुल्काचा भरणा केला जाऊ शकतो.

- १२.७.८ भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाद्वारे शुल्क भरण्याचा पर्याय निवडल्यास अर्ज सादर केल्याच्या दोन तासानंतर अथवा शेवटच्या दिवशी अर्ज सादर केल्यास त्यापूढील कामकाजाच्या दिवशी बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत परीक्षा शुल्क भरणे आवश्यक आहे.
- १२.७.९ विहित पद्धतीने अर्ज सादर करून ऑनलाईन शुल्क भरण्याची कार्यवाही, तसेच भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाद्वारे परीक्षा शुल्क भरावयाचे झाल्यास चलनाची प्रत घेण्याची कार्यवाही दिनांक २९ जानेवारी, २०१९ रोजी २३.५९ वाजेपर्यंत पूर्ण करणे आवश्यक आहे.
- १२.७.१० चलनाद्वारे परीक्षाशुल्क भरावयाचे झाल्यास भारतीय स्टेट बँकेमध्ये दिनांक ३० जानेवारी, २०१९ पर्यंत बँकेच्या कार्यालयीन वेळेत भरणे बंधनकारक आहे. विहित दिनांकानंतर परीक्षा शुल्क भरल्यास वैध मानले जाणार नाही, तसेच परीक्षा शुल्काचा परतावाही केला जाणार नाही.
- १२.७.११ ऑनलाईन पद्धतीने परीक्षा शुल्काचा भरणा केल्यानंतर उमेदवाराला त्याच्या प्रोफाईलमध्ये परीक्षा शुल्काचा भरणा झाला आहे किंवा कसे याची स्थिती (status) लगेच अवगत होईल. ऑनलाईन पद्धतीने परीक्षा शुल्क भरले असल्याबाबत Logout करण्यापूर्वीच खात्री करणे अथवा परीक्षा शुल्काचा भरणा झाल्याबाबतची स्थिती उपलब्ध नसल्यास पुढी शुल्क भरण्याची अथवा चलन घेण्याबाबतची कार्यवाही प्रस्तुत परीक्षेच्या अर्ज सादर करण्याच्या अंतिम दिनांकापूर्वीच करणे आवश्यक आहे. विहित दिनांकानंतर यासंदर्भातील कोणत्याही प्रकारच्या तक्रारीची दखल घेतली जाणार नाही.

१२.८ केंद्र निवड :-

- १२.८.१ परीक्षा शुल्काचा भरणा केल्यानंतर उमेदवाराला परीक्षा केंद्राची निवड करणे आवश्यक आहे. त्याकरिता "माझे खाते" मधील संबंधित परीक्षेची निवड करावी. त्यानंतर "केंद्र निवडा" या पर्यायावर किलक करावे. सदर पर्यायांतर्गत निवडलेल्या केंद्राची क्षमता दर्शविली जाईल. केंद्राच्या क्षमतेइतक्या अर्ज तत्पूर्वी प्राप्त झाले असतील, तर सदर केंद्र उपलब्ध नसून, दुसरे केंद्र निवडावे, असा संदेश प्राप्त होईल. केंद्राची निवड केल्यानंतर सेव्ह बटनावर किलक केल्यास केंद्र निवडीची व अर्ज भरण्याची प्रक्रिया पूर्ण होईल.
- १२.८.२ भारतीय स्टेट बँकेमध्ये चलनाद्वारे शुल्क भरण्याचा पर्याय निवडलेले उमेदवार शुल्क भरल्याच्या दिनांकाच्या दुस-या दिवशी केंद्र निवडीची प्रक्रिया करु शकतील. दुसरा दिवस कार्यालयीन सुटी अथवा रविवारचा असेल, तर सदर कार्यवाही त्यानंतर लगेच येणा-या पुढील कार्यालयीन कामकाजाच्या दिवशी करता येईल.
- १२.८.३ वरीलप्रमाणे केंद्र निवडीची प्रक्रिया पूर्ण न केल्यास उमेदवाराने अर्जामध्ये दिलेल्या पत्रव्यवहाराच्या पत्त्यामधील नमूद जिल्हा केंद्रावर किंवा नजिकच्या जिल्हा केंद्रावर प्रवेश देण्यात येईल. याबाबत आयोगाचे त्या त्या वेळचे धोरण व आयोगाचा निर्णय अंतिम मानण्यात येईल.
- १२.८.४ जिल्हा केंद्र अथवा उपकेंद्र बदलाबाबतची विनंती कोणत्याही परिस्थितीत मान्य करण्यात येणार नाही.

१३. प्रवेशप्रमाणपत्र :-

- १३.१ प्रस्तुत परीक्षेपूर्वी सर्वसाधारणपणे ७ दिवस अगोदर प्रवेशप्रमाणपत्र उमेदवाराच्या प्रोफाईलद्वारे उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्याची प्रत परीक्षेपूर्वी डाऊनलोड करून घेणे व परीक्षेच्या वेळी सादर करणे आवश्यक आहे.
- १३.२ परीक्षेच्या वेळी उमेदवाराने स्वतःचे प्रवेशप्रमाणपत्र आणणे सकतीचे आहे. त्याशिवाय, परीक्षेस प्रवेश दिला जाणार नाही.
- १३.३ परीक्षेस येतेवेळी ओळखीच्या पुराव्यासाठी स्वतःचे आधार कार्ड, निवडणूक आयोगाचे ओळखपत्र, पासपोर्ट, पैन कार्ड किंवा स्मार्ट कार्ड प्रकारचे ड्रायहिंग लायसेन्स यापैकी किमान कोणतेही एक मूळ ओळखपत्र तसेच मूळ ओळखपत्राची रंगीत छायांकित प्रत सोबत आणणे अनिवार्य आहे.
- १३.४ आधार कार्डच्या ऐवजी भारतीय विशिष्ट ओळख प्राधिकरण (UIDAI) च्या संकेतस्थळावरुन डाऊनलोड केलेले ई-आधार सादर करणा-या उमेदवारांच्या बाबतीत ई-आधार वर उमेदवाराचे नाव, पत्ता, लिंग, फोटो, जन्मदिनांक या तपशीलासह आधार निर्मितीचा दिनांक (Date of Aadhaar generation) व आधार डाऊनलोड केल्याचा असल्यासच तसेच सुस्पष्ट फोटोसह रंगीत प्रिंट मध्ये आधार डाऊनलोड केले असल्यासच ई-आधार वैध मानण्यात येईल.
- १३.५ नावांमध्ये बदल केलेला असल्यास विवाह निवंधक यांनी दिलेला दाखला (विवाहित स्त्रियांच्या बाबतीत), नावांत बदल झाल्यासंबंधी अधिसूचित केलेले राजपत्र किंवा राजपत्रित अधिकारी यांच्याकडून नावांत बदल झाल्यासंबंधीचा दाखला व त्याची छायांकित प्रत परीक्षेच्यावेळी सादर करणे आवश्यक आहे.

१४. परीक्षेस प्रवेश

- १४.१ फक्त पैन, पैन्सिल, प्रवेशप्रमाणपत्र, ओळखीच्या मूळ पुरावा व ओळखीच्या पुराव्याची रंगीत छायांकित प्रत अथवा प्रवेशप्रमाणपत्रावरील सूचनेनुसार आयोगाने परवानगी दिलेल्या साहित्यासह उमेदवाराला परीक्षा कक्षात प्रवेश देण्यात येईल.
- १४.२ स्मार्ट वॉच, डिजिटल वॉच, मायक्रोफोन, मोबाईल फोन, कॅमेरा अंतर्भूत असलेली कोणत्याही प्रकारची साधने, सिमकार्ड, ब्लू टूथ, दूरसंचार साधने म्हणून वापरण्या योग्य कोणतीही वस्तू, इलेक्ट्रॉनिक उपकरणे, वहया, नोट्स, परवानगी नसलेली पुस्तके, बंग, परिणांक (calculator) इत्यादी प्रकारची साधने/ साहित्य परीक्षा केंद्राच्या परिसरात तसेच परीक्षा कक्षात आणण्यास, स्वतःजवळ बालगण्यास, त्याचा वापर करण्यास अथवा त्याच्या वापरासाठी इतरांची मदत घेण्यास सक्त मनाई आहे. असे साहित्य आणल्यास ते परीक्षा केंद्राबाहेर ठेवण्याची व त्याच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहील.
- १४.३ आयोगाने परवानगी नाकारलेले कोणत्याही प्रकारचे अनधिकृत साधन/साहित्य परीक्षेच्यावेळी संबंधित उपकेंद्राच्या मुख्य प्रवेशद्वारावरच ठेवावे लागेल. अशा साधन/साहित्याच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी संबंधित उमेदवाराची राहील. यासंदर्भातील कोणत्याही प्रकारच्या नुकसानीस आयोग, जिल्हा प्रशासन किंवा संबंधित शाळा/महाविद्यालय व्यवस्थापन जबाबदार राहणार नाही.

१५. बायोमॅट्रिक पडताळणी :

- १५.१ निवड प्रक्रियेच्या कोणत्याही टप्प्यावर उमेदवाराच्या बायोमॅट्रिक सत्यापनासाठी (**Genuiness**) डिजिटल स्वरूपात उमेदवारांच्या बोटांचे ठसे आणि/अथवा बुब्लाच्या आधारे पडताळणी केली जाईल.
- १५.२ बायोमॅट्रिक पडताळणीच्या वेळी उमेदवारांनी त्यांच्या बोटांचे ठसे योग्यरित्या स्वीकारले गेले असल्याची खात्री करावी.
- १५.३ बायोमॅट्रिक पडताळणीवेळी विसंगती आढळून आल्यास उमेदवारी नाकारली जावू शकते. तसेच पडताळणीच्यावेळी उमेदवार अस्सल नसल्याचे (not genuine) आढळून आल्यास त्याच्यावरील कायदेशीर कारवाईव्यतिरिक्त उमेदवारी रद्द होवू शकते, शिवाय आयोगाच्या स्वेच्छाधिकारानुसार प्रतिरोधाची कारवाई होवू शकते.
- १५.४ परीक्षेच्यावेळी बायोमॅट्रिक पडताळणीकरीता अडचण निर्माण होवून परीक्षेस प्रवेश नाकारला जावू नये, याची उमेदवाराने स्वतः दक्षता घेणे आवश्यक आहे. त्याकरीता परीक्षेच्या दिवशी उमेदवाराने हातावर मेहंदी, शाई, रसायन इत्यादी प्रकारची कोणतीही बाह्यवस्तू/पदार्थ लावू नये.

- १५.५** उमेदवारांनी आधार क्रमांक त्यांच्या खात्यात नमूद केले असले तरी काही उमेदवारांनी भारतीय विशिष्ट ओळख प्राधिकरण (UIDAI) द्वारे उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या लॉक / अनलॉक सुविधेद्वारा त्यांची आधार क्रमांकाशी संलग्नित बायोमेट्रीक माहिती लॉक केली असल्यास त्यांचे परीक्षेच्या वेळी आधार प्रमाणीकरण (Aadhaar Authentication) व पर्यायाने बायोमेट्रिक पडताळणी न होण्याची शक्यता आहे. परीक्षेच्या वेळी आधार क्रमांकाच्या आधारे बायोमेट्रिक पडताळणी करण्याकरीता उमेदवारांची आधार संलग्नित बायोमेट्रिक माहिती अनलॉक (Unlock) असणे आवश्यक आहे. यास्तव, आधार प्रमाणीकरणाकरीत बायोमेट्रिक माहिती लॉक केली असणा-या उमेदवारांनी परीक्षा / मुलाखत / शारिरीक चाचणीस उपस्थित राहण्यापूर्वी भारतीय विशिष्ट ओळख प्राधिकरण (UIDAI) च्या संकेतस्थळावरुन बायोमेट्रिक माहिती अनलॉक (Unlock) करून प्रमाणीकरणाकरीत खुली करावी. अन्यथा परीक्षा / मुलाखतीकरीता उमेदवाराला प्रवेश नाकारला जाऊ शकतो.
- १६.** प्रस्तुत जाहिरातीमध्ये परीक्षेसंदर्भातील संक्षिप्त तपशील दिलेला आहे. अर्ज स्वीकारण्याची पद्धत, आवश्यक अर्हता, आरक्षण, वयोमर्यादा, शुल्क, निवडीची सर्वसाधारण प्रक्रिया, परीक्षा योजना, अभ्यासक्रम इत्यादीबाबतच्या सविस्तर तपशिलासाठी आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावरील स्पर्धा परीक्षेअंतर्गत 'उमेदवारांना सर्वसाधारण सूचना' तसेच "परीक्षेची योजना" विभागातील 'महाराष्ट्र दुष्यम सेवा अराजपत्रित, गट-ब परीक्षेची परीक्षा योजना' मध्ये उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या माहितीचे कृपया अवलोकन करावे. आयोगाच्या संकेतस्थळावर प्रसिद्ध करण्यात आलेली माहिती व अधिसूचना अधिकृत समजण्यात येईल.
- १७.** प्रस्तुत परीक्षेचा सविस्तर अभ्यासक्रम आयोगाच्या www.mpsc.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.
- १८.** सविस्तर जाहिरात आयोगाच्या www.mpsc.gov.in तसेच <https://mahamps.mahaonline.gov.in> या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

ठिकाण : मुंबई
दिनांक : ९ जानेवारी, २०१९

उप सचिव, परीक्षा पूर्व
महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग.

(१) आयोगाच्या कार्यालयात, परीक्षा कक्षात, परीक्षा केंद्राच्या परिसरात, तसेच, शारीरिक चाचणी व मुलाखतीच्या वेळी मोबाईल फोन, अथवा इतर कोणत्याही प्रकारची इलेक्ट्रॉनिक साधने आणण्यास व वापरण्यास सक्त मनाई आहे. (२) मुलाखतीच्यावेळी सर्व आवश्यक मूळ प्रमाणपत्र सादर न केल्यास सदर परीक्षेची उमेदवारी नाकारली जाईल.